

20 มี.ค. 16-48 เทศน์เรื่องการฝึกอภิญญาต้องทำใจให้เป็นหนึ่งเดียว

ตั้งจิตให้สงบสักพักนะ เย็นวันนี้นะ เราจะแนะนำเรื่องอภิญญา อภิญญาแบบ
เรานะ ไม่ใช่อภิญญาแบบพระ อภิญญาก็แปลว่าเล่นๆ แต่เล่นๆของเราก็คือ เป็นการ
เล่นๆที่อาศัย ความเชื่อ คำว่าเชื่อ เราไม่ได้เชื่ออย่างไรเหตุไรผลนะ เราเชื่ออย่างคนมี
เหตุมีผล และขอให้เธอทุกคนจงตั้งใจฟังแล้วก็ลองทำดู ที่จะพูดเรื่องอภิญญาสมาบัติ ก็
เพราะว่าเธอทุกคนส่วนใหญ่ ก็คุ้นเคยกับเรื่องของการฝึกอภิญญามาในชาติก่อนๆ แต่
การปฏิบัติในชาตินี้ จะให้เหมือนกับชาติที่แล้วมาในชาติก่อนๆที่เคยทำได้ มันคงจะเป็น
เรื่องที่ยาก เพราะการฝึกอภิญญาสมาบัติให้เต็มเท่าที่เธอเคยทำกันได้ในชาติก่อน
ต้องมีความพร้อมยิ่งกว่านี้ คำว่าพร้อมก็หมายความว่า วาระแห่งบุญกุศลของเธอ
พร้อม ยุคสมัยที่จะกระทำสิ่งนี้ให้เกิดขึ้นมันก็พร้อม ถ้ายุคสมัยมันพร้อม กำลังใจมันก็
พร้อมทุกสิ่งทุกอย่างมันจะเกื้อกูลประโยชน์ให้ใจของเราทำได้ง่าย ไม่ใช่ยากเหมือน
อย่างสมัยชาตินี้ ชาตินี้การทำอภิญญาเป็นเรื่องที่ยากถ้าจะให้มันเต็มที่ ต้องใช้กำลังใจ
ที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะเรื่องของนิรอรณ ที่จะเข้ามาครอบงำจิตใจของเราทั้งวันทั้งคืน นิรอรณ
ไม่ใช่เครื่องกั้นเฉพาะเวลาเรานั่งทำสมาธิ แต่มันหมายถึงทุกขณะลมหายใจเข้าออกของ
เรา ที่ใจของเรามันไม่ใจจดใจจ่อกับสิ่งที่เราตั้งจิตกำหนดให้เป็นสมาธิ นิรอรณเหล่านี้
เนี่ยะแหละเป็นเครื่องกั้นผลที่จะพึงเกิดขึ้นตามความปรารถนาของตน ที่ตนต้องการจะ
ทรงอภิญญาสมาบัติ เธอทุกคนก็เข้าใจคำว่านิรอรณพอสมควรเพราะพระเดชพระคุณ
หลวงพ่อก่านแนะนำเรื่องของนิรอรณ ๕ ประการเอาไว้ชัดเจนดีแล้ว แต่ที่เราพูด เราก็ตี
ให้เธอรู้จักสังเกตตัวของเธอเองว่า วันหนึ่งคืนหนึ่งถ้าเราไม่ยุ่งเรื่องของคนอื่น ไม่เอาใจ
ของเราไปวุ่นวายว่าใครจะดี ใครจะเลว นั่นคือ เธอก็ละนิรอรณไปตัวหนึ่งละ เป็นตัวหนัก
พอสมควรที่ทำให้ชีวิตของเธอทั้งชีวิต หรือชั่วระยะเวลาวันหนึ่งคืนหนึ่ง มันวุ่นวายไปกับ
เรื่องของคนอื่น ไม่ว่าจะวุ่นวายไปเพราะเรื่องของความเมตตา วุ่นวายไปเพราะความ
กรุณาสงสาร วุ่นวายไปกับการที่สงเคราะห์บุคคลอื่นให้มีบุญมีกุศล หรือแม้แต่เราเองก็
ต้องการปรารถนาเป็นบุญเป็นกุศล จิตมันไม่มีโอกาสที่จะอยู่ของมันอย่างใดอย่างหนึ่ง
นิ่งสงบ เป็นอารมณ์เดียว วันหนึ่งคืนหนึ่ง เราก็ตีมีแต่เรื่องเข้ามาครอบงำจิตใจมากมายสิ่ง
ที่ครอบงำจิตใจเรามันไม่ได้เกิดเพราะคนอื่น มันเกิดเพราะเราเอง คนอื่นทำให้เราวุ่นวาย
ใจนะเราละง่าย เราอาจจะหลบไปก็ได้ ไม่สนใจเสียก็ได้ แต่เราละความสนใจของตัวเอง

เอง มันละยาก หมายความว่าอย่างไร หมายความว่าใจเรามันคอยตั้งเรื่องของคนนั้น ตั้งเรื่องของคนนี้ ตั้งสิ่งนั้นสิ่งนี้เข้ามาบกรวนจิตใจของเราตลอดเวลา มันก็พลาดกับสิ่งที่เรากำหนดตั้งนิมิต โดยเฉพาะภาพของพระพุทธรูป องค์ใดองค์หนึ่งที่เอานิมิตติดตาติดใจของเราไว้ หรือว่านิมิตอย่างใดอย่างหนึ่งที่เรากำหนดมาเป็นองค์ของการกำหนดเป็นสมาธิ พร้อมกับคำภาวนาที่เราใช้ควบคู่กันไปก็ดี แม้กระทั่งเวลาที่จะคิดพิจารณาใคร่ครวญถึงความเป็นจริงในสิ่งที่เราพอเข้าใจบ้าง จะเอาเวลาจากที่ไหนมาในเมื่อวันหนึ่งคืนหนึ่ง ตื่นมา ใจเราก็ไปยุ่งกับเรื่องนั้น ใจเราก็ไปข้องแวะกับเรื่องนี้ และนิมิตที่เรา กำหนดเป็นองค์สมาธิหายไปไหน บางเวลาเราก็นึกขึ้นมาได้ ก็ตั้งองค์สมาธิขึ้นมาได้ก็ชั่วขณะสั้นๆ มันไม่นานนัก คือเอาทรงตัวให้นานตามที่ใจเรากำหนดกฎเกณฑ์ไม่ได้ จะตั้งไว้สัก ๑๐ นาที ตั้งไว้สักครึ่งชั่วโมง ตั้งไว้สัก ๑ ชั่วโมง มันก็ตั้งยาก เพราะไม่ทันไร ประเดี๋ยวมันก็แวบไปเรื่องอื่น การที่เราจะปฏิบัติอภิญญาสมาบัติกันเป็นเรื่องเป็นจริง เป็นจังกชาตินี้ หวังยาก อย่ายากเลย มันผิดยุคผิดยุคสมัย มันได้เฉพาะบุคคลที่มีความปรารถนาแรงกล้า ที่หวังจะใช้กำลังอภิญญาสมาบัติเพื่อพระศาสนา เพื่อช่วยประกาศพระศาสนา ช่วยให้คนทั้งหลายมีศรัทธาต่อพระศาสนา ช่วยปกป้องพระศาสนา อย่างนี้เป็นต้น นั่นเขาต้องฟันฝ่าอุปสรรคมากกว่าจะขจัดใจของตนที่มีความคุ้นเคยกับความเมตตา คุ้นเคยกับความกรุณา คุ้นเคยกับสิ่งที่คอยที่จะทำ เพื่อให้คนนั้น คนนี้ คนโน้น หรือแม้กระทั่งตาเราเห็นในสิ่งนั้น หูได้ยินสิ่งนี้ มันจะอดวอกแวก วุ่นวายไปกับเขาไม่ได้ ไม่ว่าจะอยู่คนเดียวก็คิด อยู่ท่ามกลางหมู่คนทั้งหลายก็คิด เวลาที่จิตมันจะตั้งมั่นเป็นองค์สมาธิขึ้นมาในการที่เรากำหนดนิมิตเครื่องหมาย มันจึงเกิดได้ยากมาก บางครั้งมันเกิดได้ แต่จะเอาเวลาไหนให้มันทรงตัวได้นานๆ ก็ยาก ทรงตัวได้ก็ชั่วขณะเวลาหนึ่ง ต้องการให้มันสืบเนื่องไม่ขาดสาย ก็ยังเป็นไปด้วยความยากลำบากนัก ทำไปทำมาก็ล้ม แผลว เพราะคิดว่าเป็นเรื่องที่ยาก เราทำให้สำเร็จยาก เธอยอมรับเถอะว่า ถ้าเราไม่เข้มแข็งจริง ถ้าเราไม่มีมโนปฏิธานแน่วแน่ที่จะใช้สิ่งนี้เพื่อช่วยประกาศพระศาสนาจริง เราต้องการเพียงแค่อยากมี อยากรู้ได้ อยากรู้อย่างไร แล้วไม่มีจุดหมายปลายทางอะไรที่มันดูว่าหนักแน่นคุ้มค่าเลย เธอเลิกอยากเถอะไม่มีประโยชน์ ใช้เพียงแค่ครั้งกำลังอย่างที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดอนเรา หรือแค่วิชาสาม แค่อภิญญาเล็กๆ แค่นี้พอ สำหรับพวกเธอส่วนใหญ่ เหมาะดีแล้วในยุคสมัยนี้ ไม่ต้องใช้มาก เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะการที่เรา

ใช้อธิษฐานเล็กๆ หรือกำลังแห่งวิสามนโนมยิทธิมีฤทธิ์ทางใจ ที่เธอสามารถเอาใจของเธอ ไปสัมผัส ดินแดนที่เรียกว่าพระนิพพานได้ ถือว่าเป็นสิ่งสูงสุดในชีวิตของเธอทีเดียว ควรที่จะกระทำให้เกิดขึ้นบ่อยๆ ควรที่ทำให้เกิดการทรงตัวอย่างน้อยสัก ๕ นาที ในอารมณ์ที่เราอยู่บนแดนพระนิพพาน ถ้ามองว่าถ้าเราไม่เห็นละ เราจะทำอะไรไปเป็นหลักในการเชื่อมั่นในสิ่งนั้นว่าเราไปอยู่จริงคนอื่นเขาเห็นเรามันเป็นของไม่แปลก แต่เราเห็นตัวเรามันเป็นเรื่องยาก ยากสำหรับบางคน แต่ก็ไม่ใช่ทุกคน ถ้าเราจะใช้อธิษฐานเล็กๆ เพื่อประโยชน์สูงสุด คือ การได้เสวยอารมณ์บนแดนพระนิพพานบ้าง หรือว่าได้รับรู้สนทนากับท่านผู้มีพระคุณ หรือครูบาอาจารย์ของเรา เล็กๆ น้อยๆ บ้างก็ถือว่าดี ดีกว่า ดีกว่าที่จะมาอยู่กับเรื่องของคนอื่นเขา ขอให้เธอจงยึดหลักปฏิบัติกันไว้อย่างนั้นนะ เราปรารถนาที่จะไม่กลับมาเกิด ส่วนใหญ่เธอทุกคน เกือบทุกคนนะ ยกเว้น คนที่ปรารถนาพระโพธิญาณ เราเป็นผู้ที่ไม่ปรารถนาการเวียนว่ายตายเกิดจับจิตจับใจเหลือเกินกับชีวิตที่เต็มไปด้วยความวุ่นวาย ภาระอันมากมายไม่รู้จักจบ ทำเท่าไรก็ไม่จบเร่งให้มันเร็วให้มันจบไวๆ มันก็จบไปแค่เรื่องนั้น เดี่ยวเรื่องอื่นก็ตามมาอีก มันก็ไม่จบสักที ภาระทางใจ ภาระทางกาย ภาระโลกๆ ภาระหน้าที่ ไม่มีวันหมดสิ้น เราจะเอาใจไปปักใจว่าจะต้องทำให้มันเสร็จ จะต้องทำให้มันได้ จะต้องทำให้มันมี เธอลองย้อนคิดพิจารณาว่าที่คิดเนี่ยะถูกไหม หรือว่าเรากำลังคิดผิด เพราะในความเป็นจริงแล้ว มันไม่ได้สิ่งนั้นมาโดยตลอด ถึงเธอจะได้มาในเรื่องหนึ่ง เดี่ยวเรื่องต่อไปเธอก็ต้องทำอีก จบเรื่องนั้นเธอก็ต้องไปเรื่องนี้ จบเรื่องนี้เธอก็ต้องไปวุ่นวายเรื่องโน้น มันไม่มีภาระใดๆ ที่จบสิ้นลงไปได้ นอกเสียจากเธอจะไม่สนใจมัน ใจคำว่าไม่สนใจเนี่ยะมันก็หมายถึงว่า เราไม่ได้เอาใจคิดว่ามันเป็นเรื่องสำคัญ คนที่เขาละซึ่งนิวรรณ์ ๕ ประการ เวลาเขาอยู่ท่ามกลางคนทั้งหลายที่มีความวุ่นวายเรื่องโลกๆ เขาเป็นผู้ทรงฌานสมาบัติละก็ เขาจะไม่เห็นคนเหล่านั้นอยู่ในสายตาเลย อย่างว่าแต่ตามองเห็นเลยนะในใจก็ไม่มีความรู้สึกคิดเห็นคนเหล่านั้นอยู่ในใจเลย สิ่งที่เขาคิดเห็นคือ เห็นแต่นิมิตเครื่องหมาย เห็นแต่อีกโลกๆ หนึ่งที่ภาวะใจอีกภาวะหนึ่งที่เขาได้ไปสัมผัสความสงบ ได้ไปสัมผัสกับพระ ได้ไปสัมผัสกับ เทวดา นางฟ้า หรือครูบาอาจารย์ อยู่อีกโลกหนึ่ง ทั้งๆ เขากำลังนั่งอยู่ท่ามกลางคนที่กำลังวุ่นวายมากมาย สัพเพหระ กับเรื่องโลกๆ จิตของผู้ที่นั่งที่ทรงฌานสมาบัติกลับไม่สนใจเลย เราจึงใช้คำว่าไม่สนใจมากกว่าใช้คำอย่างอื่น เห็นอยู่ รู้อยู่ สิ่งที่ต้องทำ ก็ยังต้องกระทำอยู่

แต่ไม่เอาใจเข้าไปคิดว่าสิ่งนี้มันสำคัญ ทำให้เราต้องสูญเสียเวลาไปว่ามันจำเป็นจะต้อง
ทำกลายเป็นเรื่องที่เราคิดว่ามันจำเป็น จำเป็นต้องทำ จำเป็นต้องให้ จำเป็นต้องมี
จำเป็นต้องได้ นี่เรากำหนดตัวเราว่ามันเป็นเรื่องจำเป็น พอมันเป็นเรื่องจำเป็นมันก็เป็น
การสร้างภาระหน้าที่ของเรา ที่ต้องไปกระทำกับสิ่งนี้ลงไป แล้วเราจะเอาเวลาที่ไหนที่จะ
ไปกระทำสิ่งที่มันควรทำมากกว่านี้ ในเมื่อเรื่องนั้นเราคิดว่ามันเป็นเรื่องที่เป็นภาระ
จำเป็นของเราไปเสียแล้ว เธอพอเข้าใจไหม สิ่งที่มีนัยบวกรวมจิตใจของเธอมันมีอยู่มาก
แต่หากว่าเรามีความมั่นคงกับการไม่กลับมาเกิดเป็นอารมณ์เดียว ภาระทั้งหลายมันจะ
ไม่ทำให้เธอรู้สึกว่ามันขวางทางใจเธอเลย มันจะเป็นเรื่องเล็กๆน้อยๆ แต่จะบอกไม่มี
สาระก็ยังไม่ได้นี้ได้ไม่ครบถ้วน มันก็มีความจำเป็นในชีวิตแต่มันกลับเป็นเรื่องเล็กน้อย
อุปมาเหมือนกับพระท่าน ท่านถือว่าการมีชีวิตอยู่กับต้องมาสนใจเรื่องการบริโภคมี
ความจำเป็นต่อการขบฉันเป็นเรื่องที่เล็กน้อยมาก จริงๆร่างกายต้องการ ถ้าไม่ได้บริโภค
อาหาร ร่างกายมันก็เสียด่าง จำจะต้องบริโภคอาหารเหมือนกัน แต่ถามว่าพระให้
ความสำคัญกับสิ่งนี้มากไหม ไม่ให้ความสำคัญกับมันเลย ได้บริโภค หรือมีให้กินก็กิน มี
น้อยก็กินไปตามน้อย มีมากก็กินพออิ่ม ไม่มีก็ยอมรับว่ามันไม่มี ไม่ได้ร่นอะไร เพราะว่า
ชีวิตของพระไม่ได้ฝากกับเรื่องของปากกับเรื่องท้อง แต่ฝากไว้กับความสงบในการค้นหา
หนทางแห่งการพ้นทุกข์ คือธงชัยแห่งความเป็นพระอรหันต์มากกว่า ยกตัวอย่างให้ฟัง
จะให้เห็นว่า ถ้าเราคิดทุกวัน ทุกเวลา หรือบ่อยครั้งมาก ว่า ชีวิตเราเนี่ยะฝากไว้กับการ
ไม่กลับมาเกิด เราจิตมุ่งมันอย่างเดียวว่า ชาตินี้เราไม่เอาแล้ว ขึ้นชื่อว่าการเวียนว่าย
ตายเกิด เราไม่ต้องการมันอีกต่อไป อภิญญาเล็กๆน้อยๆ ที่เราพอที่จะฝึกฝนกันได้พอจะ
ให้มันเกิดขึ้นมาได้ มันเป็นเรื่องทำได้ไม่ยากหากเรามีคำว่าศรัทธา คือ เชื่อ เชื่อในที่นี้
เชื่ออะไร เชื่อว่าเราต้องตาย คือร่างกายต้องตาย เชื่อว่าจิตวิญญาณของเราไม่ตาย
ความรู้สึกนึกคิดของเราอย่างนี้ที่มีอยู่ในปัจจุบัน มันก็จะติดตัวเราไปในทุกสถาน ไม่ใช่
ตายไปพร้อมกับร่างกาย ความจำทั้งหลาย ความรู้ทั้งหลาย มันก็จะติดตัวเราไป มันไม่
ตามเราไปก็ใช้ร่างกายที่เป็นเพียงแค่องค์ประกอบในธาตุ ๔ มาประชุมรวมกันก็เท่านั้น
ที่มันไม่ตามเราไปแน่ ถ้าเราคิดว่าความตายเนี่ยะเป็นสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นกับเราแน่นอน
และใช้ร่างกายมันตาย จิตเราไม่ได้ตาย สิ่งนี้เธอเชื่อไหม เธอต้องทำความเข้าใจอย่างไม่มี
คำว่าลังเลแล้วก็สงสัย ถ้าจิตไม่ตายร่างกายมันตาย จิตมันยังมีชีวิตจิตใจอยู่อย่างนี้ มัน

ก็ต้องเคลื่อนไปที่ไหนก็ได้ ไม่ใช่มีแค่เราคนเดียวที่เคลื่อนไปไหนมาไหนได้ ทุกคนที่มีร่างกายอย่างเรา เขาก็สามารถที่จะไปที่ไหนมาไหนก็ได้ แล้วท่านที่ละร่างกายไปแล้วละ ท่านไปอยู่ที่ไหนบ้าง แล้วถามว่าเราจะไปสัมผัสท่านไม่ได้เลยหรือ เราก็ต้องเชื่อว่าเราต้องได้เจอท่านแน่นอน คนที่ตายไปแล้วเราต้องได้เจอแน่นอน ไม่ว่าท่านผู้ที่มรณภาพไปแล้วก็ดี หรือพระพุทธเจ้าที่ทรงปรินิพพานไปแล้วก็ดี ท่านทรงปรินิพพานเฉพาะธาตุขันธ์เท่านั้น แต่ดวงพระหฤทัยของพระองค์ไม่ได้ปรินิพพาน หมายถึงไม่ได้ตายสลายไปหมด เราก็มีสิทธิ์ที่จะไปเจอท่านได้ตรงนี้เธอเชื่อไหม เธอต้องมีความเชื่ออย่างนี้ว่าจิตของเธอในเวลานี้เธอก็มองไม่เห็นมัน ถ้าคนไม่เห็นภาพอะไร ก็เราไม่เห็น แต่เราเห็นอะไร เห็นความคิด เห็นความรู้สึก เห็นความเป็นตัวเรา ซึ่งคนอื่นมองเห็นเราไม่ได้ ถ้าเขาไม่ใช้กำลังของความเป็นทิพย์ของใจ เขาก็ไม่สามารถเห็นว่าเธอกำลังคิดอะไรอยู่ เขาก็ไม่สามารถรู้ว่าตอนนี้อารมณ์ของเธอกำลังมีสุขหรือว่ามีทุกข์ อาจจะได้แต่เพียงภาพภายนอก บางคนอาจจะหน้านิ่งๆ เหมือนกับหุ่นยนต์ ไม่มีความรู้สึกนึกคิดอะไรหน้าจืดๆ เธอคิดว่าเขาทุกข์ มันไม่ใช่ เขาอาจจะทรงอารมณ์ต่างๆสงบทรงฌานอยู่ก็ได้ หรือบางคนกำลังยิ้มแย้ม จะรู้ได้ยังไงว่าเขากำลังมีความสุข เขาอาจจะเก็บกดอะไรอย่างใดอย่างหนึ่งเอาไว้ภายใน แล้วก็แสดงสิ่งภายนอกออกมาเพื่อจะกลบเกลื่อน ความเป็นตัวของเขาไม่ให้คนอื่นเห็นก็ได้ ไม่มีใครจะเอาเพียงแค่ภาพภายนอกไปหยั่งใจของคนนั้นว่าเป็นเช่นนั้นจริงๆ แต่เรา เรารู้ตัวเราไหม เรารู้ตัวของเรา คนอื่นไม่รู้หรือกว่าเรากำลังเป็นยังไง คิดอะไร รู้สึกยังไง แต่ถ้าหากว่าเขาตาย เราตาย ร่างกายไม่มี ที่นี้รู้ได้ เทวดาท่านก็รู้ว่าเธอคิดอะไรอยู่ ท่านไม่ต้องฝึกทิพย์จักขุญาณ ก็เพราะว่าท่านไม่มีสังขารร่างกายเป็นตัวถ่วงใจ สิ่งที่เราต้องเชื่อ ว่า ความรู้ทั้งหลาย หรือ ความที่ เอาใจเราให้เกิดความเป็นทิพย์ไปสัมผัสกับใจดวงอื่นๆ หรือท่านผู้อื่นที่ไม่ได้เป็นมนุษย์เป็นของทำไม่ยาก ถ้าเราไม่หลงคิดว่าร่างกายนี้เป็นเรา เป็นของๆเราเสียก่อนละก็ ถ้าเธอเชื่อว่าร่างกายนี้ไม่ใช่ของเรา ร่างกายนี้มันต้องตาย ร่างกายนี้ไม่มีความหมาย ร่างกายเป็นเพียงแค่สิ่งที่เข้ามาประชุมกันมีแต่ของสกปรก โสโครก ร่างกายต้องเสื่อมสลายไปไม่มีอะไรเหลือ เป็นขี้ขี้เถ้าไปมันไม่มีชีวิตจิตใจ เราเนี่ยะมีชีวิตจิตใจถามว่าเราเห็นตัวเราไหม เราก็ไม่เห็น แต่เรารู้สึกได้ไหม เรารู้สึกได้ เราก็มีแค่ความรู้สึกในใจเราถูกไหมที่แน่นอนที่เธอสัมผัสได้แน่ๆ ไม่ต้องรอให้ใครมาพิสูจน์ว่าเธอเนี่ยะรู้สึกยังไง ไม่ต้องให้ใครมาถามเธอรู้สึกยังไงเรา

สามารถตอบตัวเองว่าเรารู้สึกยังไง แต่เราไม่สามารถจะไปหึงความรู้สึกของคนอื่น ความคิดของคนอื่นได้เลยว่าเขาคิดอะไรอยู่ภายในใจ ฉันพูดถึงตรงนี้พอเข้าใจใหม่ว่า ฉันใช้คำว่าเชื่อ ให้เชื่ออะไร เชื่อความเป็นจริงว่าเราไม่ตายแต่ร่างกายมันตาย เชื่อความเป็นจริงว่าร่างกายมันไม่สามารถจะไปรับรู้อะไรได้ มันต้องเรา คือใจ แต่เรารู้ตัวเราใหม่ เราสามารถรู้ถึงความรู้สึก ความคิดของเราที่ผุดในใจเราได้ว่า คิดอะไรอยู่ รู้สึกอะไร อยู่ สุขทุกข์ยังไง ทราบ แต่ถ้าเราต้องการจะไปรู้คนอื่นเขา เราต้องไม่สนใจร่างกายเรา สนใจแค่จิตอย่างเดียว ถ้าเราสนใจที่จิต เราจะทำยังไงให้จิตของเรามีกำลัง ถ้าจิตของเราแม้แต่หมกมุ่นเรื่องของคนอื่น มากไปด้วยกิเลสตัณหา ณ.ขณะเวลานั้น เป็นไปไม่ได้ที่เราจะไปรู้ใจคนอื่นเขาได้ ใจตัวเองก็รู้เพียงแค่ว่าตอนนี้มันกระสับกระส่าย ร้อนรน ทูรน ทูราย มันกลับถูกแยกเป็นสองแล้ว อีกใจหนึ่งภายในตัวเอง มันก็กำลังพยายามจะอยาก พยายามอยากคิด กระสับกระส่ายเรื่องนั้นเรื่องนี้ อีกใจหนึ่งที่อยู่ในตัวมันเองมันก็คงจะเตือนตัวเองว่า อย่าคิดอย่างนี้ อย่าคิดอย่างนี้ อย่าไปอยาก บางทีมันก็อยากตาม คิดตาม ปรงแต่งตามไปกับมันด้วย เมื่อในตัวของเธอเอง เธอยังไม่นิ่งเลย เธอยังไม่สงบเป็น อารมณ์เดียวเลย แล้วจะใช้ความรู้ของเธอที่จะไปเอาใจของเธอไปสัมผัสเรื่องราวต่างๆ ในสิ่งที่เธอมองไม่เห็น มันเป็นไปไม่ได้ นี่คือความจริง ที่เธอต้องเชื่อ ว่ามันเป็นไปไม่ได้ หากใจของเธอมันยังรวมไม่เป็นหนึ่ง ใจของเธอยังเหมือนกับว่ามีสองคนในร่างเดียวกัน อยู่ มันยังทะเลาะกันข้างในอยู่ มันยังวุ่นวายภายในใจของมันอยู่ มันยังคิดเรื่อง สะปะสะปะ สัพเพหระะของมัน ไม่นิ่งสงบเป็นอารมณ์เดียวอยู่ ตราบใดที่จิตมันยังไม่ รวมกันเป็นหนึ่งเดียว คือมันไม่สงบนิ่ง ไม่โปร่ง ไม่มีความคิดเป็นทางเดียวกัน คือมันไม่ไปด้วยกันว่างั้นเถอะ ให้เธอรู้จักสังเกตบ้าง ยามปรกติ มันจะเหมือนคนสองคนในร่าง เดียวกัน เดียวมันก็ทะเลาะกัน เดียวมันก็ขัดแย้งกันเอง เดียวมันก็ตำหนิตัวในสิ่งที่ เกิดขึ้นในตัวมันเอง ถูกไหม เดียวมันก็พลอยไปคิดเรื่องชาวบ้าน เดียวก็ เฮ้ย คิดทำไมก็ ด่ากันแล้ว ว่ากัน เวลานั้นที่มันเป็นแบบนี้ะ มันไม่เป็นอารมณ์เดียวแล้ว อภิญญาไม่ เกิด เกิดไม่ได้ ไม่มีกำลัง ที่จะใช้อะไรได้ แต่ถ้าอารมณ์ใจเรามันไม่คิดเรื่องของใครเลย ไม่ได้จะไปปรงแต่งอะไร มันเป็นอารมณ์เดียวมันนิ่งสบาย สงบเราจะไปหาใคร เราเอา ใจนี้ถึงใคร เราก็สามารถสัมผัสใจคนนั้นได้ทันที แต่ไปสัมผัสคนที่ เป็นมนุษย์ มันยาก ถ้าใจเราไม่เข้มแข็งพอ ไปสัมผัสผู้ที่ไม่ใช่มนุษย์ซึ่งง่าย เพราะว่าท่านไม่มีธาตุขันธ์ ท่าน

พร้อมเสมอที่ให้เราเข้าไปสัมผัส แต่มนุษย์ด้วยกันเนี่ยบางทีเขาปิดกั้นเราเข้าไม่ได้
กิเลสตัณหาเขามากเกินไป เราเห็นแล้วก็ไม่มีประโยชน์ที่จะไปสัมผัส เห็นใหม่ พุดคุยกับ
คนที่ เป็นมนุษย์ด้วยกันด้วยใจต่อใจ มันพุดคุยยาก ถ้าคนๆ นั้นยังมากไปด้วยกิเลสตัณหา
จิตยังวอกแวก วุ่นวายอยู่ จะไปสัมผัสมนุษย์ด้วยกัน เป็นไปไม่ได้ ยกตัวอย่างง่ายๆ ว่า
ถ้าอีกคนทรงอภิญญาสมบัติ แล้วเราไม่ได้ทรงอภิญญาสมบัติยาก เราไปรับสัมผัสใจ
หรือความคิดรู้สึกของเขาไม่ได้ แต่ถ้าเราทรงใจเป็นอารมณ์หนึ่งเดียวเหมือนกัน เขานะ
พร้อมอยู่แล้ว เพราะเขาทรงใจเป็นอารมณ์หนึ่งเดียว พอเรานึกถึงเขาปั๊บ เขาก็ถึงเราปั๊บ
พุดคุยกันได้เลย นั่นหมายถึงว่าเขาพร้อมถ้าเราพร้อมก็รับกันได้ ทีนี้บุคคลที่ตายจาก
ความเป็นมนุษย์ไปแล้วหละ อย่างนี้ ท่านพร้อมเสมอ เทวดาท่านก็พร้อม นางฟ้าท่านก็
พร้อม พรหมท่านก็พร้อม พระอริยะท่านก็พร้อม พระพุทธเจ้าท่านก็พร้อม พร้อมที่จะรับ
กระแสความตั้งใจที่เธอพุ่งใจ หรือตั้งใจนี้ถึงท่านเสมอ เพียงแต่ตัวเรามันไม่พร้อม
เท่านั้นแหละ ไม่พร้อมตรงไหน ไม่พร้อมตรงที่ใจเรามันไม่เป็นหนึ่ง ใจคำว่าอารมณ์ใจ
มันไม่เป็นหนึ่งต้องแปลให้ฟังใหม่ ก็ที่ยกตัวอย่างเมื่อสักครู่นี้ว่า มันมีความคิดแตกแยก
ไปคนละทาง ชัดแย้งกันเองภายใน มันมีแต่ความสับสนแล้วก็วุ่นวาย มัวแต่ตั้งใจไปเรื่อง
นั้น ตั้งใจไปเรื่องนี้ ตั้งใจไปเรื่องโน้น แล้วมันก็นั่งตามแก้อารมณ์ใจตัวเอง อย่างนี้
แหละเขาเรียกว่า ไม่รวมกันเป็นหนึ่ง แต่ถ้ารวมกันเป็นหนึ่งเดียว หมายถึงว่า มันตั้งใจ
เป็นทางเดียว มันไปด้วยกัน ถ้า ณ เวลานั้นจิต มันนึกในสิ่งที่ เป็นกุศล มันก็มีกำลัง
อานุภาพสูง แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าจิตคิดไปในทางอกุศล มันก็มีกำลังสูงเหมือนกัน
คนบางคนเนี่ยะ เวลาโกรธจัดๆ เขาจึงใช้วาจาเหมือนกับประหารประหารลงไป
เหมือนกับว่า แข่ง ถามว่ามีผลใหม่ มีผล ถามว่าทำไมเขาทำได้ เกิดผล ก็เพราะว่าจิต
ของเขามันรวมกันเป็นหนึ่งเดียว เขามีทางเดียวที่เขาจะต้องเดินไปจุดนั้นจุดเดียวใน
เรื่องนั้นเรื่องเดียว กำลังเขาเวลาปักใจด้วยความโกรธก็ดี พุ่งในความเกลียดก็ตาม มันก็
มีผล มันทำให้อีกคนนั้นนะเป็นไปตามปากเขาได้เหมือนกัน ในทางกลับกัน ถ้าเรา
บุคคลผู้นั้นใช้ไปในทางที่เป็นกุศล จิตเราพุ่งไปหาพระพุทธเจ้าเป็นอารมณ์เดียวเป็น
ในทางเดียว ยิ่งนั่งสงบเท่าไร ความปรารถนาที่เราต้องการจะสัมผัสใจของพระองค์
หรือแม้แต่ต้องการจะรู้ว่าพระพุทธเจ้า ทรงตรัสอะไรกับเรา มันเป็นเรื่องที่ง่ายมาก ทำได้
เหตุผลก็พุดให้ฟังว่า พระท่านพร้อม เทวดาพร้อม พรหมพร้อม ทุกท่านที่มีความเป็น

ทิพย์ท่านพร้อมเหลือแต่เราพร้อมหรือเปล่า ใจเรารวมกันเป็นหนึ่งเดียวกันแล้วหรือยัง ฟุ้งใจนี้ไปสิ่งเดียวแล้วหรือยัง ถ้าเขามีจิตอันแน่วแน่ว่า เวลานี้แหละ เราจะไปนิพพาน พระพุทธเจ้าสอนว่า คนที่จะไปนิพพานได้คือตัดความยินดีในความเป็นมนุษย์ เทวดา นางฟ้า และกัพรหม เราก็นั่งพิจารณาว่า เราไม่ยินดีในความเป็นมนุษย์เพราะอะไร เพราะร่างกายมันทุกข์เหลือเกิน เราอยู่แต่กองทุกข์ เรื่องทุกอย่างก็มีแต่ทุกข์ มันทุกข์ ทั้งสิ้น ถ้าเราไปเป็นเทวดา นางฟ้า หมดบุญวาสนา ก็ต้องกลับมาทุกข์อีก มาเจอแต่เรื่อง ที่ทุกข์ๆอีก เป็นพรหมก็ต้องกลับมาเจอเรื่องที่ทุกข์อีก ใจเราจะมานั่งคิดยินดี กับการ เวียนว้ายตายเกิด ณ. ดินแดนต่างๆเหล่านี้ มีไหม ไม่เอา พอมันตัดสิ้นใจว่ามันไม่เอา แล้ว มันต้องการจุดเดียวคือการไม่กลับมาเกิด ที่นั่นต้องเป็นที่ที่พระพุทธเจ้าทรงประทับ อยู่ ที่นั่นต้องเป็นที่ที่พระอรหันต์ท่านอยู่กัน ดวงจิตท่านเหล่านั้นจะต้องอยู่กันที่นั่น ที่ ที่ท่านไม่พึงพอใจที่จะกลับมาเวียนว้ายตายเกิดแล้ว ทุกองค์ท่านก็จะอยู่ในที่เดียวกันหมด พระพุทธเจ้าทุกองค์ก็อยู่บนแดน นิพพานหมด พระอรหันต์ก็อยู่บนแดนนิพพาน หมด พระปัจเจกพุทธเจ้าก็อยู่บนแดนพระนิพพานหมดเราก็เป็นผู้ที่ไม่ปรารถนาที่จะเกิด เราก็ไปที่นั่นได้ เอาอะไรไปเอาใจไป เห็นไหมเห็น ไม่ต้องคำนึงถึง รู้ไหม รู้ในความรู้สึกที่ เกิดขึ้น คราวนี้ก็เหมือนกับว่าคุยกันสองคน แต่เป็นการคุยภายในสองคนแต่ไม่ใช่ตัวเรา ถึงตรงนี้แล้วเธอฟังให้ดีนะ ก่อนหน้านี้ ที่เรายังไม่รวมจิตเป็นหนึ่ง เหมือนเราคุยกันสอง คนแต่คุยกันไม่รู้เรื่อง มันคอยแย้งกันมันคอยติกัน มันคอยว่ากัน มันคอยกระทำในสิ่งไม่ ไปในทางเดียวกัน เดียวเราคิดเรื่องนั้นเราไม่อยากจะคิดมันก็คิดเลยไปโน่น เห็นไหม เหมือนคนสองคนอยู่ในร่างเดียวกัน มันไม่สามัคคีกันเลย แต่เมื่อเราทำความนิ่งสงบให้ มันรวมกันเป็นหนึ่งเดียวกันใจมันไม่คิดเรื่องโน้น เรื่องนี้ เรื่องนั้นแล้ว มันคิดไปเรื่อง เดียวกันว่า พิจารณาธรรมเหมือนกัน เข้าใจความจริงเหมือนกัน แล้วก็รู้ว่าความตายมัน ต้องเป็นจริงในสิ่งที่ร่างกายต้องตายเหมือนกัน คือมันมีความคิดไปในทางเดียวกันแล้ว อุปมาเหมือนเธออยู่กันสองคน ถ้าสองคน เธอมีปฏิฐิมานะแข่งกัน ความรู้ไม่เท่ากัน มัน โต้แย้งกันไหม มันแย้งกัน มันทะเลาะกัน มันทำอะไรมันก็ไม่สำเร็จ เพราะว่าต่างคน ต่างเดิน เหมือนที่คุยเมื่อตอนเย็น ปฏิฐิมานะ ต่างคนต่างมี ต่างคนอยากทำโน่น ต่างคน อยากทำจะอย่างนี้ มันทำงานไม่สำเร็จแน่ มันไม่ไปทางเดียวกัน ข้อนี้ฉันใด เวลาที่ใจ ของเรามันยังมีนิรวณเข้ามาทวนใจ มันจะถูกดึงแยกออกจากกัน เหมือนกับสองส่วน ที่

มันจะคอยรบราฆ่าฟันกันตลอดไม่ไปในทางเดียวกัน แต่เมื่อใดก็ตามถ้าคนสองคน ถึงจะมีความคิดเห็นแตกต่างกัน แต่ว่าเข้าใจความจริงอันเดียวกัน และชอบที่จะไปเส้นทางเดียวกันมันก็สามารถจะแบกเอาอะไรไปด้วยกันได้ง่ายๆ สำเร็จไหม ไปทางเดียวกันแล้วอารมณ์เดียวกัน คิดเห็นเหมือนกัน เข้าใจเหมือนกัน ไปทางเดียวกันมีกำลังใหม่ มีกำลังสองคนรวมกันเป็นคนเดียวกันแล้ว แบกของอันเดียวกัน มุ่งที่จะไปทำสิ่งเดียวกันเขาต้องไปได้แน่นอน ทีนี้เมื่อไปพบมันก็ต้องไปเจออีกคนหนึ่ง กลายเป็นคนสามคน ถูกใหม่จากสองคนที่ว่านะมันถูกเชื่อมโยงกลายเป็นคนเดียวกัน หมายถึงตอนแรกๆที่สองคนมีความแตกต่างกันด้วยทิฐิฐิมานะ แล้วก็คิดเห็นไปในทางเดียวกัน รวมกันเป็นอันเดียวกัน เหมือนกับเป็นคนเดียวกัน เพราะว่าทำสิ่งเดียวกันได้ แบกของอันหนึ่ง แบกไปด้วยกันทั้งคู่ อีกคนแบกท้าย อีกคนแบกหัว ไปด้วยกันอย่างนี้ เหมือนกับคนเดียวกันใหม่ เหมือนเป็นคนเดียวกัน แต่ถ้าไปเจออีกคนนึง มันคุยกันง่ายไหม คุยง่าย ยกตัวอย่างนะ เธออย่าสับสนนะ ค่อยๆเข้าใจ ฉันกำลังขยายให้เธอเข้าใจว่า ใจเราเนี่ยะยามที่มันมีนิรวณ มันเหมือนคนสองคน ที่มันไม่สามัคคีกัน เพราะมันไม่เอาอะไรมาคิดให้มันร่องรอยเป็นร่องรอยเดียวกันเข้าใจเรื่องเดียวกัน มันกลับถูกความเข้าใจคนละทางกัน ตอนนั้นนะมันไม่มีทางหรอกที่เราจะเอาใจเราให้เกิดความเป็นทิพย์ของจิต เกิดอำนาจ อภิญญาสมาบัติได้ เป็นไปไม่ได้ แต่ถ้าในขณะที่นั้นของเธอ มันคิดไปทางเดียวกันภายในใจเราเนี่ยะมันเห็นความจริงเหมือนกัน ใจมันคล้อยตามไปในทางเดียวกัน มันตัดสินใจว่าฉันไม่เอาแล้ว กูก็ไม่เอา ฉันจะไปนิพพาน เออ กูไป ไม่เห็นมีอะไรดีเลย ไปด้วยกัน พอไปด้วยกันปั๊บมันก็คือคนเดียวกันแล้วใช่ไหม ในใจเธอไม่มีความคิดสองอย่างใช่ไหม มีความคิดอย่างเดียว แต่ถ้าเราไปสัมผัสใจอีกดวงหนึ่ง มันจะเหมือนกลายเป็นสองคน ในใจเราจะมีความรู้สึกว่าเราได้คุยอีกคนหนึ่ง แต่เหมือนเราคุยกันเอง เหมือนเราคุยกันเอง เหมือนตอนแรกเป๊ะเลย เราจึงสงสัยว่า เอ เราเนี่ยคิดไปเองหรือเปล่า ความรู้สึกในใจเราว่าเหมือนเราคิดไปเองหรือเปล่า นี่เราบ้ารึเปล่า คุยกับใครอยู่ เห็นไหม ใจความรู้สึกในใจคล้ายตาทิพย์เนี่ยะ ความรู้สึกภายในใจเราคล้ายตาทิพย์เนี่ยะ มันอยู่ตรงนี้ อภิญญาเล็กๆเนี่ยะเกิดขึ้นตรงนี้ เกิดขึ้นจากความรู้สึกภายในใจของเราที่มันรวมกันเป็นหนึ่ง นับตั้งแต่ตอนแรก แล้วไปสัมผัสกับพระ ไปสัมผัสกับใจของครูบาอาจารย์ หลวงปู่ หลวงพ่อ พระพุทธเจ้า เทวดา ตอนนั้นมันกลายเป็นคนสองคนอยู่ในใจเรา ในความรู้สึกของ

เรากลับมีคนสองคน สามารถจะโต้ตอบคุยกันได้ภายในใจเรา เวลาเราถามปั๊ก็มีความรู้สึกตอบกลับเข้ามาในใจเรา นั่นไม่ใช่เราคิดเอง แต่ว่ามีกระแสของใจอีกดวงที่เรานึกถึงท่านมันอยู่ในใจเราเอง นี่ไม่มีภาพนะ มีแค่ความรู้สึกทางใจคล้ายตาทิพย์ จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ใจของเธอแต่ตอนต้นเนี่ยะ มันไม่แตกแยกออกไปเป็นนิวรรณ์ ยามปกติของเธอ เธอพิจารณาตัวเธอว่า ถ้าเราไม่คิดอะไร พิจารณาเป็นธรรม เรื่องเดียวกัน มันจะเหมือนคนสองคน ที่มีความคิดเห็นร่องรอยไม่ตรงกัน ไม่ตรงกัน คอยแย้งกันบ้าง คอยทะเลาะกันบ้าง ต้องมาด่ากัน คอยว่ากัน คอยเตือนกันตลอดเวลากับใจตัวเอง トラバド ที่ ณ.เวลาขณะจิตนั้นยังเป็นแบบนี้อยู่ เธอใช้อภิญาสมาบัติไม่ได้ เวลาเธอจะนึกถึงสิ่งใดเพื่อเกิดความรู้สึกขึ้นในใจของเธอ หากใจของเธอยังมีความแตกแยกความคิดภายในใจตัวเองนะที่ไม่ไปในทางเดียวกันกำลังอภิญาไม่เกิด เธอใช้ความเป็นทิพย์ของใจไม่ได้ แต่ถ้าเมื่อใด เมื่อใดก็ตามที่ภายในใจของเธอ มันรวมกันเป็นหนึ่ง หมายถึงว่ามันคิดเรื่องเดียวกัน มันเข้าใจเรื่องเดียวกัน มันไม่มีความคิดแตกแยกออกไป ตอนนั้นแหละ เธอใช้กำลังของจิตของเธอเป็นอภิญาได้แล้ว แล้วเมื่อเธอนึกถึงพระ นึกถึงองค์ใด ความรู้สึกของเธอก็จะเกิดขึ้นทันที ณ.เวลานั้น ความรู้ที่เธอถามว่า บางที่เราไม่ทันจะถามก็มีความรู้สึกที่ว่า ท่านพูดอะไรเข้ามาในใจเรา พูดอย่างนี้ อย่างนี้ เราไม่ได้เออเอง คิดเอง เออเอง นั่นคือสิ่งที่เกิดขึ้นได้ตามความเป็นจริง เขาเรียกว่าทิพย์จักขุญาณอ่อนๆ ที่ยังไม่มีภาพ เพราะสมาธิมันยังไม่ตั้งมั่นในระดับเพียงพอที่จะเกิดภาพขึ้นมาได้ แต่มันเกิดความรู้สึกภายในใจได้ เราพูดอย่างนี้ มีเหตุมีผลพอไหม พอน่าเชื่อถือไหม พอเราจะเชื่อว่าที่เราปฏิบัติเนี่ยะ คือ อภิญาเล็กๆเนี่ยะ เป็นของไม่ยาก เธอคิดว่าเธอทำได้ไหม มันไม่ยาก ถ้าเธอเอาใจจดใจจ่อในเวลาก่อนที่เราจะไปนึกถึงใครนะ ทำตรงเนี่ยะ ทำไมต้องทำสมาธิก็เพื่อให้เกิดปัญญา ถูกไหมลูก ทำไมต้องเกิดปัญญาให้ได้ดี เราต้องรักษาศีล มันจะได้มีสมาธิง่ายขึ้น เพราะトラバドที่เรายังเจริญพรหมวิหาร ๔ อยู่ สมาธิเกิดง่าย ทรงตัวง่าย ความวุ่นวายเรื่องของคนอื่นมันน้อย ยิ่งเราเข้าใจความเป็นจริงมากเท่าไร สมาธิจิตก็จะรวมตัวกันแน่นขึ้น มีกำลังมากขึ้น และทรงตัวได้นานขึ้น ตอนนั้นนะเราสามารถใช้อภิญาที่มากกว่าครั้งกำลังก็ทำได้ ความสำคัญเวลาท่านสอนแนวทาง ท่านจึงสอนให้พิจารณา เพื่อให้จิตนะรวมตัวกันเป็นหนึ่ง และ ณ.เวลานั้นนะจึงต้องอาศัยผู้ที่เขาคอยแนะนำเราตอนแรกๆก็เพราะว่าเดี่ยวเราก็จะวอกแวกเรื่องนั้น

วอกแวกเรื่องนี้ แต่พอถึงเวลาที่เรากลับจากครูบาอาจารย์แล้วเราต้องทำเอง ปฏิบัติเอง บางคนบอกว่าทำเองไม่ได้ กลับไปแล้วทำไม่เหมือนกับที่อยู่ที่วัด อยู่กับครูเพราะอะไร เพราะว่าเวลากลับไปบ้าน ใจมันถูกแตกออกเป็นสองทาง มันไม่มีความคิดเห็นไปในทางเดียวกัน คือ ไม่สงบ วิธีทำให้มันสงบ มันต้องเอาเรื่องให้มันคิดอยู่ในทางเดียวกัน และต้องเข้าใจเหมือนกัน คือมันยอมรับความคิดด้วยกัน มันถึงจะยอมสงบ ถูกไหม วิธีที่ดีที่สุด คือให้คิดเรื่องของความเป็นจริง มันถึงจะยอมสงบ ถ้าคิดเรื่องคนนั้น เดียวมันแย้ง คิดเรื่องคนนี้มันจะแย้ง มันจะมีเหตุมีผลของมันคอยโต้แย้ง ตลอดเวลา สังเกตซิ เวลาเราต้องการจะรู้คนนั้นเป็นยังไง รู้ว่าเขาทำอะไรถูกหรือผิด หรือเราไม่ชอบใจเขา มันจะมีเหตุผลของมันมากมาย คอยแย้งกันเอง คอยคิดกันเองตลอด ตอนนั้นมันจะมีอะไรกำลัง ไม่มีแล้ว เขาเรียกว่านิรวณใจแล้ว ฟุ้งซ่านแล้ว แต่ถ้าเราคิดทางธรรมะ มันจะนิ่ง มันจะเป็นอารมณ์เดียว ถูกไหม สังเกตซิ ฉะนั้นจึงยกตัวอย่างอุปมาเหมือนเราอยู่ด้วยกันสองคน ถ้าไม่คุยเรื่องธรรม ไม่มีกำลัง ทำอะไรก็ไม่สามัคคีกัน มันจะเถียงกัน นอกธรรมแล้วเถียงกันแน่ เอาความคิดเห็นของตนเป็นใหญ่ อีกคนก็เอาความคิดเห็นของตนเป็นใหญ่ ทะเลาะกันใหม่ ทะเลาะกัน ทำงานไม่สำเร็จหรอก มันแตกแยกกันคนละคนแล้ว มันไม่รวมสามัคคีกันแล้ว แต่ถ้าเข้าใจธรรมด้วยกัน สนทนาธรรมด้วยกัน เห็นสิ่งนี้เหมือนกัน มันรวมกันเป็นหนึ่งใหม่ เป็นหนึ่ง เวลาทำอะไรสำเร็จง่ายใหม่ สำเร็จง่าย ตอนนั้นคือ นิรวณใจไม่กวนใจทั้งคู่ อุปมาให้ฟังว่า แม้แต่ใจเราเองก็เหมือนกัน ถ้าต้องการให้มีกำลังของอภิญาสมาบัติ ทำไมเราจึงจำเป็นต้องพิจารณาธรรม มันเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องคิดใหม่ ต้องคิดเห็น เธอจะทิ้งวิปัสสนาญาณในการเข้าใจความเป็นจริงไม่ได้ เหตุผลก็เพราะว่า มันไม่สามารถทำให้ใจของเธอรวมตัวกันเป็นหนึ่งได้ง่ายๆ นี้คุยตามเหตุตามผลนะ เธอจะารู้สึกว่า ใ้การปฏิบัติเพื่ออภิญาเล็กๆน้อยๆเนี่ยะมันทำงาน มันไม่ใช่เรื่องยาก แต่จะทรงให้อภิญามันเกิดอภิญาใหญ่ มันต้องมีความแน่วแน่ ไม่ใช่แค่เฉพาะเวลา อย่างนี้เราทำเฉพาะเวลาได้ อภิญาเล็กๆนะ แค่เธอนั่งนิ่งๆ ลืมตา หลับตาดูแล้วก็พิจารณาธรรม ทำใจให้มันสบาย ภาวนาสักนิดหนึ่ง ไม่ต้องมาก แล้วก็ทำใจพิจารณาสังขาร ร่างกายสักหน่อยหนึ่ง ให้รู้สึกที่ใจเรานิ่งสบาย ตอนนี้นะเรานึกถึงใครดีน้อ นึกถึงพระพุทธเจ้า นึกถึงหลวงปู่ นึกถึงหลวงพ่อก่อน นึกถึงองค์ใดองค์หนึ่ง ใจเรานึกจริงๆ ตั้งใจนึกถึงท่านจริง ท่านนะถึงเราเลย ในเวลานั้นนึบ ถ้าเรารู้สึก

อะไรเกิดขึ้นมาเหมือนกับเราไม่ทันจะถาม ท่านบอกว่า ไม่ต้องคิดมากลูก เหมือนเราคิดเอง พุดเอง ตอบเองใหม่ เหมือนอย่างนั้น แต่จริงๆเราไม่ใช่ตอบเอง คิดเอง แต่เกิดจากสิ่งที่ ใจเราน่ะได้รับสัมผัสใจของท่านจริงๆ ที่มีความรู้สึกอย่างนี้เกิดขึ้น เวลาคนอื่นที่จะเข้ามาสู่เราให้รับรู้ได้เขาต้องอาศัยเวลาเราหลับ เคลิ้มๆ ใช้เวลาได้เท่านั้น ถ้าเวลาเรอกำลังวุ่นวายสับสนอย่างนี้ไม่มีทาง ใครเข้ามาใจเธอได้เลย ผีก็เข้ามารับรู้วุ่นวายใจเธอก็ไม่ได้ ไม่มีทาง มันจะเข้าเมื่อใจเธออ่อน อ่อนลงไปไม่มีกำลัง เหมือนกับคนครึ่งหลับครึ่งตื่น อย่างเนี่ยะ ช่วงอย่างเนี่ยะ กำลังไม่มีสมาธิ กำลังโง่โง่ โง่โง่ใจอ่อนเปลี้ยเพลีย นั้นแหละจะมีสิ่งนี้เข้ามาทวนใจเราง่าย แต่ถ้าเรามีความมั่นคงแน่นอน ไม่ทิ้งพระ ไม่ทิ้งธรรม ไม่ทิ้งความดี และก็ทรงใจแค่นี้ยะ อภิญญาของจิต ใส่วิธีที่ชั่วร้ายเข้ามาแต่ต้องเราไม่ได้เพราะเรามีกำลัง ใจเรามีกำลัง ตอนนี้นะนี่ถึงพระถึง ความรู้สึกของเราไม่ได้คุยกับผี ไม่ได้คุยกับสิ่งที่เป็นสกปรก สิ่งที่มาเป็นโทษกับใจเราไม่ได้คุยแล้ว คุยกับพระตรงๆเลย คุยกับหลวงปู่ก็คุยกับท่าน หรือหลวงพ่อก็คุยกับท่าน จิตมันจะรู้สึกตอบเองได้เอง กลับมันเอง เหมือนกับเราคุยกันเองในใจเหมือนกัน เหมือนกับก่อนหน้านั้นที่เรา ยังไม่ได้ใช้ความสงบเข้าช่วยให้จิตรวมตัวเป็นหนึ่ง เราจะได้รับกระแสอะไร กระแสของความเยือกเย็น ความรู้สึกในสิ่งที่เรา เหมือนคุยกันเองแต่เป็นความที่เราสบายใจได้ คำตอบ ได้ความนุ่มนวลภายในซึ่งแตกต่างกับเวลาเราทะเลาะกันเองภายใน มันขัดแย้งกันโดยสิ้นเชิง มันมีแต่ความเว้าร้อน นี่คือนี่ที่ได้ใช้ความรู้สึกของอารมณ์ไปสัมผัสได้ ถ้าเป็นของจริงเราสงบจริง เรามีอภิญญาเล็กๆจริง เราไปกราบพระ และเรามีความรู้สึกพระท่านพูดอะไรข้างในจริงๆ มันจะเป็นอารมณ์ที่เบาแล้วสบายใจ แต่บางคนมันเกิดชั่วขณะหนึ่ง เดียวก็หายไปนั่นแสดงว่า เราทรงสมาธิที่จะให้จิตรวมตัวกันเป็นหนึ่งเนี่ยะ ทรงได้ประเดี๋ยวเดียว หลังจากนั้นมันแวบไปเรื่องอื่นแล้ว มันทิ้งธรรมแล้ว เธอก็ต้องเอาธรรมะกลับมาใหม่ พิจารณาธรรมใหม่ เวลาครูเขาฝึกมโนมยิทธิเขาจึงฝึกอย่างนี้ไง พอผลออกก็ดึงพิจารณาใหม่ เข้าพิจารณานะ พิจารณาร่างกายกันใหม่ นะใช่ไหม ดึงใจให้กลับมาใหม่ ให้รวมตัวกันใหม่ พอเธอนิ่งๆสงบดี เข้า เห็นพระใหม่ เริ่มต้นใหม่ ดำเนินเรื่องต่อไปได้ นี่คือนี่เหตุผลที่เธอควรเชื่อ ไม่ได้สักแต่ว่าเชื่อว่าทำไมเพียงแค่นี้ถึง ถึง ใจเราจึงสามารถจะสัมผัสกับผู้ที่ละอัตรภาพไปแล้วสามารถจะรู้ใจของท่าน รู้ความคิดของท่าน รู้ในสิ่งที่ท่านพูดอะไร อะไรกับเราได้ มันเป็นเรื่องฝึกไม่ยาก ทำไม่ยาก หนึ่ง เธอ

อย่าละซึ่งศีล สอง เธออย่าทิ้งธรรม พยายามใคร่ครวญธรรมตลอดเวลา ความตายนี้
เอาไว้ อย่างน้อยเราก็นึกถึงความตายไว้เป็นปรกตินะ ทำอย่างนี้ ภาวนาเราก็ภาวนา
บ้าง หรือมันจะไม่แน่นักก็พอประปราย พอให้เราคิดถึงธรรมได้ คิดถึงความเป็นจริง
คำว่าทุกข์บ้าง คิดถึงความไม่เที่ยงบ้าง คิดถึงสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นความเป็นจริงที่เราต้อง
เป็นไป คือ ความตายบ้าง คิดถึงความน่าเบื่อหน่ายของความเป็นมนุษย์บ้างจับให้ใจเรา
รู้สึกว้าวใจ เราอยู่กับอารมณ์เนี่ยะ รู้สึกมันสบายจังเลย มันไม่เอาแล้ว เราไม่ต้องการ
อะไรอีกแล้วตอนนี้เธอจะนึกถึงอะไร นิพพาน ไปนิพพานดีกว่า เราพูดว่าไปนิพพาน
ดีกว่า เราจะไม่เห็นนิพพานเป็นยังไง บางคนนะ ภาพไม่มีประกายเป็นแก้วระยิบระยับ
บางใส อารมณ์รู้สึกว่าเป็นสุข เราอาจจะไม่รู้สึกแบบนี้ในบางคน แต่เรารู้สึกว่าถ้าเรา
ไปนิพพานเราต้องพบพระพุทธเจ้าก่อน สิ่งที่เราสัมผัสได้แน่นอนคือ ดวงพระหฤทัยของ
พระพุทธเจ้า เพราะว่าพระพุทธเจ้าอยู่นิพพาน พระอรหันต์ท่านอยู่กันที่นิพพาน เมื่อเรา
บอกว่าเราต้องการจะไปนิพพานเราต้องไปพบพระพุทธเจ้าก่อนเป็นอันดับแรก สิ่งที่เรา
สัมผัสได้คือ ความรู้สึกภายในใจของเราเอง เมื่อเรารู้สึกว่าเราต้องการไปกราบพระพุทธเจ้า
เราจะมีความรู้สึกเย็นๆ ไปรุ่งๆ ขึ้นมาในใจเราเอง ถ้าเราทูลถามสิ่งใดภายในใจปุ๊บ ก็จะมี
คำตอบภายในใจของเราเอง เหมือนเราคิดเอง ตอบเอง นั่นคือความรู้สึกทางใจคล้าย
ตาทิพย์ ความรู้สึกแรกท่านจึงบอกให้เชื่อเพราะอะไร เพราะว่าสมาธิของเรามันลึ้นนัก
วิปัสสนาญาณของเราไม่ทรงตัวในความที่เราเข้าใจในธรรมมันไม่ทรงตัว ประเดี๋ยวมัน
หมดไปต้องกลับมาเริ่มต้นใหม่ มันจึงเกิดความรู้สึกชั่วขณะแรกๆ หลวงพ่อจึงสอนว่า
ความรู้สึกแรกให้เชื่อแต่ความรู้สึกต่อไปนี้มันชักจะเพี้ยนได้ก็เพราะว่า เราไม่ได้ทรงธรรม
สมาธิไม่ทรงตัวใช้อารมณ์ต่อไปไม่ได้ ถ้าต้องการจะฝึกให้มันทรงตัวเราก็ต้องมากด้วย
สมาธิมากด้วยวิปัสสนาญาณ สองตัวนี้ให้ทรงตัวมากๆ หน่อย เราไปกราบพระ เราก็จะ
ได้รับความรู้สึกจากที่พระพุทธเจ้าสัมผัสในใจเราว่า พระองค์ทรงตรัสสอนอย่างนี้ ทรงกล่าว
วาทกับเราอย่างนี้ พูดง่ายๆ เรารู้สึกอยู่ใกล้พระองค์จริงๆ และเมื่อสมาธิมันดีถึงระดับที่
สามารถจะเห็นภาพได้ มันก็จะปรากฏภาพให้เห็น สวยสดงดงามตามความเป็นจริง
เห็นใหม่ใหม่ที่หลวงพ่อกับท่านพูดถูกต้องทุกประการ เป็นขั้นเป็นตอนทั้งหมด เป็นเหตุเป็น
ผลที่เราพิจารณาแล้ว จริง การที่เราจะเชื่อว่าใจเราสามารถที่จะสัมผัสใจของท่าน
ทั้งหลายเป็นของที่ทำได้ง่าย ถ้าเธอทำได้บ่อยๆ วันละหลายๆ ครั้งก็เท่ากับว่าเรามีที่พักใจ

ใหม่ มีที่พักใจ เราทิ้งความวุ่นวายกับมนุษย์ได้ไม่ยาก เรามีความเสวย ไปเสวยอารมณ์ เป็นสุขได้สักนิดก็ยิ่งดี ดีกว่าเรามาเสวยอารมณ์ที่เป็นทุกข์ในโลกมนุษย์ถูกใหม่ การฝึก อภิญญาสมาบัติเล็กๆ ชิ้นต้องบอกว่าของเล็กๆน้อยๆ ทำกันเถอะ จงขยันทำอย่างนี้แล้ว ใจเราจะปักนึกถึงสิ่งที่เป็นความดีเนี่ยะง่ายมาก คู่กับพระเป็นของคู่ได้ ถามว่าคู่ ยังไง ก็ความรู้สึกภายในใจของเราที่นั่นแหละที่เกิดขึ้นด้วยเหตุด้วยผลที่พูดให้ฟังตั้งแต่ ผ่านมาเอาไปทบทวนนะว่า ถ้าใจเรามันถูกแตกออกเป็นสองส่วน มีความขัดแย้งกันไม่ ลงรอย ตอนนั้น เรียกว่ามีนิรวณใจไม่เป็นที่สมาธิ เมื่อใดก็ตามที่จิตมันคิดไปในทาง เดียวกัน ตอนนั้นเป็นสมาธิ มีกำลัง บางคนก็พูดว่า ถ้ามันรวมตัวกันเพราะอารมณ์โกรธ มันจึงมีแรงพยาบาทแรง เขาคิดอะไร ให้มันเป็นยังไง มันเป็นไปตามนั้นได้ ในพระสูตรมี ที่มัทธาน์ถามว่า คนเราตั้งจิตอธิฐานปรารถนาให้เป็นอะไร คนดีได้เฉพาะคนดีหรือ คน ไม่ดีก็ทำได้นะถ้าเขามีสัจจะวาจา อารมณ์เป็นอารมณ์เดียว นิ่งอยู่สิ่งเดียว แล้วก็ปักใจ ลงไปก็เป็นตามนั้นได้เหมือนกัน เห็นไหม ผลของใจถ้ามันสามารถรวมกันเป็นหนึ่งคิดไป ในทางเดียวกัน คิดเห็นไปในทางเดียวกันไม่ว่าจะคิดเห็นไปในทางดีหรือทางชั่วมันมี กำลังเป็นสมาธิทั้งนั้น แต่เราใช้ความคิดเห็นในทางสัมมาทิฏฐิ สัมมาสมาธิ เพื่อใช้ในการ เข้าถึงความสุข เราก็มุ่งใจในการใคร่ครวญธรรมเป็นหลัก ถ้าทั้งธรรมมันพาเราเขว แต่เราทรงธรรมอยู่ในใจเรา ใคร่ครวญอยู่ตลอดเวลา จิตมันก็จะเป็นเรื่องเดียวกัน เหมือนเราคิดเห็นในทางเดียวกันถูกใหม่ ตอนนั้นมีสมาธิ ถึงจะเป็นสมาธิเล็กๆน้อยๆ มันก็สามารถจะทำให้ใจของเราสัมผัสได้แล้วแค่ประเดี๋ยวประด๋าวก็สัมผัสได้ ถ้าเธอ สามารถเข้าใจในธรรมและทรงตัวอยู่ตลอดเวลา หมายความว่า ณ เวลานั้นเธอไม่ สนใจเรื่องของใครเลยถูกใหม่ถูก มันก็สนใจเฉพาะธรรมอย่างเดียว ในความเป็นจริง อย่างเดียว นั่นคือนิรวณใจไม่กวนใจเธอแล้วยิ่งฝึกบ่อยๆเข้าความคล่องตัวก็มากขึ้นยิ่ง จิตใจจดจ่อกับเอานิมิตเป็นหลักสมาธิก็แก่กล้ามากขึ้น เราจะวุ่นวายกับคนอื่นมันไม่วุ่น เพราะวุ่นวายมันครองใจเรา เราไม่ทิ้งความจริงไม่ทิ้งธรรมะคำสอน วนกระทบให้มัน รวมกันให้จิตมันรวมกัน เหมือนกับเป็นสิ่งที่สมานใจเรานะ ให้มันรวมกันเป็น หล่อหลอม ให้มันรวมกันแล้วมีกำลัง โดยอาศัยความจริงคือธรรมะคำสอนของพระพุทธเจ้าที่เรา เข้าใจมันคืออะไร ประครองใจเราไว้ให้อยู่อย่างนี้ นั่นนะ นิรวณใจเราไม่ได้แน่ ในขณะที่เป็นอย่างนี้บ๊อบเราทรงสมาธิหนักเข้ามันก็จะผลึก ผลึก แน่นขึ้นๆ สว่างขึ้น

จำขึ้น เกิดอาการมากขึ้น ตอนนั้นมันหลุดไปได้ทั้งกำลังแล้ว อภิญญาเต็มๆ ฝึกเต็ม กำลังก็ได้ ไปอย่างอภิญญาเต็มตัวก็เป็นเรื่องง่ายๆ เห็นใหม่ การปฏิบัติไม่ใช่ของยาก ขอให้เธอเชื่อ แต่ไม่เชื่ออย่างไรเหตุผลไม่เชื่อตามที่เขาพูด แต่เชื่อในเราได้คิดพิจารณา ถึงหลักความเป็นจริงว่ามันเป็นอย่างนี้จริงๆ มันพิสูจน์ได้ ให้อัตนออย่างนี้ เธอมีสมาธิ อย่างน้อยเธอใจเบาๆอย่างนี้ อย่างฉันว่าไปหาพระกันใหม่ ไปง่าย คนพาไปเธอก็ไป มโนมยิทธิ ถึงเธอจะหลับตาบ้าง เธอก็ไม่เห็นอะไรแต่ว่าเธอๆไปจริงๆ คนเขาเห็นเธอว่า เธอไปแต่ตัวเธอไม่เห็นว่าเป็นไป เห็นใหม่หละ อารมณ์อย่างนี้มันไปได้ มันสัมผัสได้ ขอให้เข้าใจอย่างนั้นนะ ไปทบทวนนะจำหลักไว้ว่าเมื่อใดที่ใจของเราแตกเป็นสองตอนนั้น คือนิรวรณ ถ้าต้องการให้จิตมันรวมตัวกันเป็นหนึ่งเธอต้องเอาธรรมะใคร่ครวญในธรรม มาเป็นตัวสมาธิของเธอให้รวมกันเป็นหนึ่ง มันเป็นอย่างเดียวที่สามารถทำได้ เมื่อรวมตัวกันเป็นหนึ่ง เธอก็จิตใจจดจ่อกับอย่างใดอย่างหนึ่งมันก็จะมีการแก่งแย่ง ตอนนั้นนะ ถ้าทรงตัวนานเธอก็ไปคุยกับท่านได้นานตามที่เราทรงตัวไว้ทรงตัว ๕ นาทีเธอก็คุยกับพระได้ ๕ นาที ทรงตัวได้ชั่วโง่ง เธอก็คุยกับพระได้ชั่วโง่ง ถ้าทรงตัวได้แค่นี้ๆ หน่อยๆ ก็คุยได้แป๊บเดียว ความรู้สึกแรกเท่านั้นนะ ความรู้สึกต่อไปเขวแล้วใช้ไม่ได้เห็นใหม่ มันมีหลักใหม่ มันก็มีหลักของมันตายตัวอยู่แล้วว่า ถ้าคุณต้องการให้ทรงตัว คุณก็ต้องจับนิมิตนิ่งๆ สงบ หลังจากที่คุณเอาใจของคุณมารวมกันให้เป็นหนึ่งแล้ว วิปัสสนาญาณเป็นสิ่งที่คุณจะต้องทำเพื่อหล่อหลอมให้ใจมันกลมเกลียวกันเป็นหนึ่งเดียว มิฉะนั้นเดี๋ยวมันจะแตกความคิดแล้ว พอเรานิ่งๆจับภาวนา มันคิดไอนั่น มันไปคิดไอนี้ เดี่ยวไปเรื่องอยากไอนั่น อยากทำบุญไอนี้ ไปเพื่อเจ้า ฟุ้งซ่านใหม่นิรวรณปรากฏเธอจะใช้กำลังใจของเธอไปเพื่ออภิญญาสมาบัติเป็นไปไม่ได้ แค่จะเอามาพิจารณาธรรมให้เข้าใจยังทำไม่ได้เลย เพราะสมาธิไม่เกิดแล้วนิรวรณกวณใจเธอแล้ว ครูบาอาจารย์ท่านจึงสอนว่า อย่าทิ้ง ทำอะไรให้ควบคุมกันไปตลอดพอเข้าใจนะ หลักการปฏิบัติอย่าทิ้งการพิจารณาเอาความจริงเข้ามาคิด เพื่อให้ใจของเธอเนะมันรวมกันนิ่งๆสงบ เป็นเนื้อเดียวกัน เหมือนเธอกำลังทะเลาะกันสองคน ลองคุยกันโดยธรรม สันทนาธรรมมันเริ่มแล้ว จางลงแล้ว ความแตกแยกมันจางลงไปแล้ว มันรวมกันเป็นหนึ่งแล้วเนี่ยะสามัคคีกันแล้ว เห็นได้ชัดเป็นเช่นนั้นจริงๆ เอาเวลากี่วันนี้ยาวนานเกินปกติไปหน่อยเพราะว่าต้องการให้เธอเข้าใจเรื่องนี้จริงๆ ที่พูดมายี่ดียวเนี่ยะนะอธิบายเหตุผลให้ฟังว่าทำไม

มันเกิดขึ้นเพราะอะไรให้ใช้คำว่าเชื่ออย่างเนี่ยะเธอจะเชื่อไหม เชื่อเถอะว่า ทิพย์จักขุ
ญาณเป็นของฝึกง่าย ไม่จำเป็นจะต้องตาเห็น ความรู้สึกทางใจคล้ายตาทิพย์ แค่ครึ่ง
กำลังเนียพอกินแล้ว เหลือเพื่อ เหลือใช้ ถ้านอกจากนั้นเป็นเรื่องของเราขยันสมาธิบ่อยๆ
เข้าภาพมันก็ปรากฏขึ้นมาเอง ภาพเป็นสิ่งที่ปรากฏได้แต่ภายหลัง แต่ความรู้สึกทางใจ
คล้ายตาทิพย์ปรากฏทุกเมื่อ เมื่อใจของเธอนั้นรวมตัวกันเป็นหนึ่ง เธอจะนึกถึงใคร เขาก็
นึกถึงเรา ณ.เวลานั้น ถ้ากำลังสมาธิมาก มันก็กระทบใจเขา ผลั้วะเลย แต่กระทบใจ
คนนะมันยาก ผู้กระทบใจพระที่ไม่มีร่างกายกระทบใจท่านง่าย หมายความว่าสัมผัส
ท่านง่ายกว่า รับรู้ง่ายกว่าที่จะมานั่งรับรู้กับใจคนนะ เอาตั้งใจอุทิศส่วนกุศลนะ อิทัง
บุญญะพลัง ผลบุญใด ที่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ได้บำเพ็ญแล้ว ณ.โอกาสนี้ ข้าพเจ้าทั้งหลาย
ขออุทิศส่วนกุศลนี้ ให้แก่เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลาย ที่ข้าพเจ้าได้เคยล่วงเกิน ตั้งแต่อดีต
จนถึงปัจจุบัน ขอท่านทั้งหลายจงเมตตา จงอโหสิกรรมให้แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย นับแต่
บัดนี้ตราบเท้าเข้าสู่พระนิพพาน และขออุทิศส่วนกุศลนี้ ให้แก่เทพเจ้าทั้งหลาย ที่ปก
ปักรักษาข้าพเจ้า และเทพเจ้าทั้งหลาย ทั้งสากลพิภพ และพระยายมราช ขอเทพเจ้า
ทั้งหลาย และพระยายมราช ได้โปรดเมตตา ได้โปรดเป็นสักขีพยาน ในการบำเพ็ญกุศล
ของข้าพเจ้าในครั้งนี้ด้วยเถิด และขออุทิศส่วนกุศลนี้ ให้แก่ท่านทั้งหลาย ที่เสวย
ความสุขอยู่ก็ดี เสวยความทุกข์อยู่ก็ดี เป็นญาติก็ดี มิใช่ญาติก็ดี ขอให้ท่านทั้งหลาย จง
เมตตา พึงได้รับประโยชน์ ความสุข เช่นเดียวกับข้าพเจ้าจะพึงได้รับ ณ.กาลบัดเดี๋ยวนี
เถิด ผลบุญใด ที่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ได้บำเพ็ญแล้ว ณ.โอกาสนี้ ขอผลบุญนี้ จงเป็นปัจจัย
ให้ข้าพเจ้าทั้งหลาย ได้เข้าถึง ซึ่งพระนิพพานในชาติปัจจุบันด้วยเทอญ